

15 Νοεμβρίου 2017

Νόμος 4493/2017

Ζητήματα αυτοματοποιημένης ανταλλαγής πληροφοριών για τραπεζικούς λογαριασμούς

Παραθέτουμε συνοπτικά τα κυριότερα ζητήματα όσον αφορά στην Αυτοματοποιημένη Ανταλλαγή Πληροφοριών για τραπεζικούς λογαριασμούς που εισάγει ο Νόμος 4493/2017 για τη Φορολογική Συμμόρφωση Λογαριασμών Αλλοδαπής (Foreign Account Tax Compliance Act, "FATCA"), του κυρωθέντος σχετικού Μνημονίου Συνεννόησης (MoU), της συναφθείσας Διακρατικής Συμφωνίας Ελλάδας - ΗΠΑ καθώς και της Συμφωνίας μεταξύ των Αρμόδιων Αρχών των ΗΠΑ και της Ελλάδας.

Γενικό πλαίσιο

Στο πλαίσιο της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής και συνεργασίας επί φορολογικών θεμάτων σε Διεθνές και Ενωσιακό επίπεδο (ΟΟΣΑ, ΕΕ) για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών, έχει ενσωματωθεί ήδη στην ελληνική έννομη τάξη το παγκόσμιο πρότυπο αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών για χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς (Κοινό Πρότυπο Αναφοράς - ΚΠΑ/CRS). Με τον Ν.4493/2017 κυρώνεται η Διακρατική Συμφωνία μεταξύ Ελλάδας - ΗΠΑ για την αμοιβαία αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των Αρμόδιων Αρχών των δύο χωρών αναφορικά με χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς, το MoU και τη Συμφωνία μεταξύ των Αρμόδιων Αρχών των ΗΠΑ και της Ελλάδας.

FATCA

Με τη Συμφωνία για την εφαρμογή της FATCA, η Ελλάδα και οι ΗΠΑ συμφώνησαν την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς που διατηρούν Έλληνες φορολογικοί κάτοικοι σε αμερικανικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς που διατηρούν Αμερικανοί φορολογικοί κάτοικοι σε ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, αντίστοιχα.

Κυριότερα ζητήματα

- Η κυρωθείσα Συμφωνία μεταξύ των ΗΠΑ και της Ελλάδας αποτελεί ειδικότερη εκτελεστική συμφωνία σε εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος (ΣΑΔΦΕ) μεταξύ των δύο χωρών.
- Ενεργοποιείται η αυτοματοποιημένη ανταλλαγή πληροφοριών, σε ετήσια βάση, μεταξύ των Αρμόδιων Αρχών της Ελλάδας και των ΗΠΑ σχετικά με την υποβολή στοιχείων ορισμένων Δηλωτέων Λογαριασμών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων.
- Μέχρι τις 31 Μαΐου κάθε έτους, τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα υποχρεούνται να υποβάλλουν προς την αρμόδια Ελληνική Φορολογική Αρχή τις πληροφορίες για Ελληνικούς Δηλωτέους Λογαριασμούς που τηρούνται από Δηλωτέα (φυσικά ή νομικά) Πρόσωπα / δικαιούχους λογαριασμών που είναι πολίτες ή (φορολογικοί) κάτοικοι των ΗΠΑ ή από Μη Αμερικανική Οντότητα με ένα ή περισσότερα Ελέγχοντα Πρόσωπα που είναι πολίτες ή (φορολογικοί) κάτοικοι των ΗΠΑ. Οι πληροφορίες αυτές θα αποστέλλονται από την αρμόδια Ελληνική Αρχή στην αντιστοίχως αρμόδια Αρχή των ΗΠΑ.
- Μεταξύ των βασικών πληροφοριών που θα αποστέλλονται από τα Ελληνικά Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, συγκαταλέγονται:
 - α) για το Δηλωτέο Πρόσωπο/δικαιούχο του Δηλωτέου Λογαριασμού: το όνομα, η διεύθυνση, ο Αμερικανικός ΑΦΜ, ο αριθμός λογαριασμού και το υπόλοιπο ή η αξία του λογαριασμού του (κατά την τελευταία ημέρα του ημερολογιακού έτους ή άλλης περιόδου υποβολής των στοιχείων), και

- β) για το Δηλούν Ελληνικό Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα: η επωνυμία και ο αριθμός ταυτοποίησης του.
- Βασικό κριτήριο υπαγωγής στην κατηγορία των Ελληνικών Δηλούντων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων είναι ο τόπος της φορολογικής κατοικίας ή της σύστασής τους να βρίσκεται στην Ελλάδα.
 - Η παρακάτω ενδεικτική λίστα περιλαμβάνει οντότητες που απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής στοιχείων και που, συγχρόνως, θεωρούνται ως απαλλασσόμενοι πραγματικοί δικαιούχοι:
 - Φορείς Γενικής Κυβέρνησης
 - Διεθνείς Οργανισμοί
 - Η Τράπεζα της Ελλάδος
 - Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με τοπική πελατειακή βάση και τοπικές τράπεζες
 - Ορισμένα Συνταξιοδοτικά Ταμεία
 - Σύμβουλοι επενδύσεων και διαχειριστές επενδύσεων κ.α.
 - Η αυτοματοποιημένη ανταλλαγή πληροφοριών από τις Αρμόδιες Αρχές θα διενεργείται βάσει κανόνων δέουσας επιμέλειας, με τους οποίους πρέπει να συμμορφώνονται τα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, και στο πλαίσιο συγκεκριμένων κανόνων εμπιστευτικότητας, προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και περιορισμένης χρήσης των ανταλλασσόμενων πληροφοριών.
 - Οι υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας για τα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα σχετικά με την ταυτοποίηση και υποβολή στοιχείων Δηλωτέων Λογαριασμών προς τις ΗΠΑ και πληρωμών προς ορισμένα Μη Συμμετέχοντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα εξειδικεύονται και διαφοροποιούνται, αναλόγως με το εάν πρόκειται για προϋπάρχοντες ή νέους λογαριασμούς.
 - Κατά την ανταλλαγή πληροφοριών επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και μετά από απόφαση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, η εξαίρεση από την άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων Δηλωτέων Προσώπων (πχ. δικαίωμα ενημέρωσης και πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα).
 - Προβλέπεται η επιβολή προστίμων (από ΕΥΡΩ 100 έως ΕΥΡΩ 5 000 ανά παράβαση) στα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα για παραβάσεις τους σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών (ενδεικτικά αναφέρονται, εκπρόθεσμη υποβολή, μη υποβολή, υποβολή ελλιπών ή ανακριβών πληροφοριών κλπ.).
 - Εξουσιοδοτούνται ο Υπουργός Οικονομικών και ο Διοικητής Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων αποφάσεις τους να εξειδικεύουν λεπτομερώς τους κανόνες, τις διοικητικές διαδικασίες, τα μέτρα για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών, τους ελέγχους και τα ζητήματα συμμόρφωσης.

Σχόλια CPA Law

- Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με την υποχρέωση αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών, ρητά προβλέπεται ότι σε πρόστιμα υπόκεινται, καταρχάς, μόνο τα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και όχι οι δικαιούχοι λογαριασμών. Εντούτοις, από την ερμηνεία των σχετικών διατάξεων, υφίσταται, αφενός, ως ενδεχόμενο οι μη συνεργάσιμοι δικαιούχοι λογαριασμών να υπόκεινται σε κυρώσεις, ενώ δεν μπορεί, αφετέρου, να αποκλειστεί το ενδεχόμενο, να στοιχειοθετηθεί ευθύνη τους από το ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο που αφορά φορολογικές παραβάσεις, φοροδιαφυγή και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.
- Η παράλληλη εφαρμογή των κανόνων της FATCA και των κανόνων του Κοινού Προτύπου Αναφοράς (ΚΠΑ ή CRS) για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών, σε συνδυασμό με την υιοθέτηση γενικών και ειδικών κανόνων κατά της φορο-αποφυγής από την Ελλάδα (σχέδιο δράσης του ΟΟΣΑ για τη Διάβρωση της Φορολογικής Βάσης και της Μεταφοράς Κερδών του ΟΟΣΑ (BEPS)) σηματοδοτούν την ταχεία προσαρμογή της Ελλάδας στα διεθνή πρότυπα με σκοπό την καταπολέμηση της φορο-αποφυγής και της φορο-διαφυγής.
- Τέλος, σημειώνεται ότι παρόλο που, κατ' αρχήν, τα προσωπικά δεδομένα διατηρούνται μόνο κατά το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την ανταλλαγή των πληροφοριών, δεν είναι σαφές το πλαίσιο περαιτέρω διατήρησης και χρήσης των εν λόγω πληροφοριών μετά το πέρας της προθεσμίας για την αυτόματη ανταλλαγή τους.

Επικοινωνία

Κωνσταντίνος Παπακωστόπουλος
Δικηγόρος/Εταίρος – Διαχειριστής

T: + 30 210 60 62 325

E: cpapacostopoulos@cpalaw.gr

Η παρούσα έκδοση έχει σκοπό να παράσχει στον αναγνώστη γενική ενημέρωση επί των αναφερομένων θεμάτων. Καμία ενέργεια δεν πρέπει να γίνει χωρίς προηγουμένως να ληφθεί κατάλληλη επαγγελματική συμβουλή που θα στηρίζεται στα πραγματικά περιστατικά της κάθε περίπτωσης.